

EENDENHOUDERIJEN EN DE WET MILIEUBEHEER

R.P.C. van Drunen
Gemeente Harderwijk

Korte geschiedenis vergunningplicht voor eendenhouderijbedrijven

Vanaf 27 maart 1962 zijn eendenhouderijen vergunningplichtig op grond van de Verordening op het hebben en houden van eenden en ganzen in de provincie Gelderland. In de gemeente Harderwijk zijn destijds ruim 50 vergunning voor het houden van eenden afgegeven

Indien een agrarisch bedrijf om een andere reden dan het houden van eenden (of ganzen) vergunningplichtig was op grond van de Hinderwet, was een Hinderwetvergunning nodig. De (provinciale) verordening treedt namelijk terug indien een bedrijf onder het regime van de Hinderwet valt. Een reden in die tijd was bijvoorbeeld de opslag van propaan of diesel in een stationaire tank.

In 1984 is het houden van pluimvee, en daarmee dus ook de eendenhouderij-sector, vergunningplichtig geworden op grond van de Hinderwet. Onderdeel XXIV van het Hinderbesluit (de bijlage bij de Hinderwet waarin alle vergunningplichtige bedrijven waren opgesomd) werd aangevuld met dieren om te pelzen en pluimvee en luidde vanaf dat moment:

- inrichtingen bestemd tot het bedrijfsmatig houden van mestkalveren, meststieren, varkens, paarden, dieren om te pelzen, pluimvee of konijnen.

De laatste ontwikkeling is het van kracht worden van de Wet milieubeheer op 1 maart 1993. De Wet milieubeheer vervangt de Hinderwet en regelt met betrekking tot de vergunningplicht voor eendenhouderijen in principe hetzelfde. Een wezenlijk verschil met het Hinderbesluit is dat in het Inrichtingen en vergunningenbesluit (de bijlage bij de Wet milieubeheer waarin alle vergunningplichtige bedrijven zijn opgesomd) geen diersoorten meer worden genoemd. Men heeft zich beperkt tot het veel bredere begrip dieren. Categorie 8 van het Inrichtingen en vergunningenbesluit luidt namelijk:

- inrichtingen voor het kweken, fokken, mesten, houden, verhandelen, verladen of wegen van dieren.

Andere regelgeving

Naast de Wet milieubeheer zijn nog talloze andere wetten, besluiten en regels van toepassing op eendenhouderijen. Een aantal daarvan hebben direct danwel indirect een relatie met de milieuvergunning. De belangrijkste wetten, besluiten en regels worden hier kort toegelicht.

Interimwet Ammoniak en Veehouderij

De interimwet vervangt de ecologische richtlijn en bevat regels met betrekking tot ammoniak-emissie en de depositie van verzurende stoffen veroorzaakt door de intensieve veehouderij. Daarnaast is deze interimwet bedoeld om bedrijven zonder vergunning of met een ontoerijkende vergunning te legaliseren. Op basis van de interimwet kan een Ammoniak Reductie Plan worden opgesteld waarmee de strenge regelgeving van deze wet wat kan worden versoepeld.

Verplaatsingswet

De Interimwet Ammoniak en Veehouderij bepaald dat zonder een Ammoniak Reductie Plan geen nieuwvestiging en geen uitbreiding tot 15 mol mogelijk zijn in aangewezen gebieden. In de Verplaatsingswet zijn deze gebieden aangewezen. In de aangewezen gebieden liggen onder andere de gemeente Harderwijk en de gemeente Ermelo.

Brochure veehouderij en hinderwet.

De brochure veehouderij en hinderwet bevat regels met betrekking tot geur-emissie. Op basis van de brochure kan de afstand berekend worden die ten opzichte van woningen en andere geurgevoelige objecten aangehouden moet worden

Meststoffenwet.

Op grond van de Meststoffenwet is de regeling aanwijzing diersoorten en hun mestproductie van toepassing verklaard. Hierin is voor eenden de fosfaat-productie vastgelegd:

- slachteenden: 0,6 fosfaat/dier/jaar
- ouderdieren: 1,1 fosfaat/dier/jaar

Wet bodembescherming

Op grond van de Wet bodembescherming is het besluit gebruik dierlijke meststoffen opgesteld. In dit besluit is geregeld dat op grasland niet meer dan 125 kg fosfaat/ha/jaar en op fosfaatverzadigde en fosfaatarme gronden niet meer dan 110 kg fosfaat/ha/jaar mag worden gebracht. Deze wet in combinatie met de Meststoffenwet heeft er toe geleid dat (mest)eenden in stallen gehouden zullen worden vanaf 1 januari 1998. Tot die datum zijn de regels met betrekking tot het gebruik van meststoffen afkomstig van eenden niet van toepassing.

Bouwverordening

Op dit moment zijn aanvragen om een bouwvergunning gekoppeld aan de milieuvergunning. Dit houdt in dat de bouwaanvraag, in gevallen waar tevens een milieuvergunning nodig is, wordt aangehouden totdat de milieuvergunning is afgegeven.

Wet on de ruimtelijke ordening

De bouwaanvraag wordt getoetst aan het vigerende bestemmingsplan. Indien (het gebruik van) het aangevraagde bouwwerk niet in overeenstemming is met het bestemmingsplan, zal de bouwvergunning worden geweigerd **danwel** de aanvraag aangepast moeten worden.

Lozinesverordening riolering

Tot slot is een kennisgeving vereist indien bedrijfsafvalwater op de riolering wordt geloosd (in Harderwijk).

Procedure vergunningverlening op grond van de wet milieubeheer

Indien een eendenhouderij een **uitbreidings/wijzigingsvergunning** of een revisievergunning nodig heeft, wordt begonnen met vooroverleg. Tijdens dit overleg vindt **informatie-uitwisseling** plaats tussen de aanvrager en de gemeente.

Op basis van het vooroverleg wordt een concept-aanvraag opgesteld door de aanvrager. Na indiening van de concept-aanvraag wordt het bedrijf door de gemeente bezocht en de aanvraag doorgenomen. Tijdens dit bezoek wordt de aanvraag op volledigheid gecontroleerd. Na deze controle en de eventuele aanvullingen kan een definitieve aanvraag om een **milieuvergunning** worden ingediend. Het voordeel van deze werkwijze is dat op een snellere manier een definitieve aanvraag klaar ligt. Een aanvraag die niet als concept-aanvraag is ingediend en niet volledig is moet formeel niet ontvankelijk verklaard worden. Met een concept-aanvraag wordt deze tijdrovende procedure omzeild.

Nadat de definitieve aanvraag is ingediend wordt een ontwerp-beschikking op gesteld. Deze ontwerp-beschikking moet binnen 12 weken verzonden worden. De ontwerp-beschikking ligt 4 weken ter inzage. Gedurende deze inzage termijn kunnen bedenkingen kenbaar gemaakt worden door de regionale inspecteur, de aanvrager en belanghebbenden

De volgende stap is het opstellen van de definitieve beschikking waarbij de eventueel ingediende bedenkingen worden verwerkt. De definitieve beschikking moet binnen 6 maanden verzonden worden en ligt 6 weken ter inzage. Gedurende deze 6 weken kan beroep ingesteld worden door de regionale inspecteur, de aanvrager en belanghebbenden voor zover zij bedenkingen kenbaar hebben gemaakt. Het beroep moet gericht worden aan de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak te Den Haag.

Na de inzage termijn is, indien geen beroep is ingesteld., de vergunning onherroepelijk.

Belangrijkste informatie bij aanvraag om milieuvergunning

De belangrijkste informatie die nodig is om te kunnen beoordelen of een milieuvergunning voor een eendenhouderij verleend kan worden is het aantal eenden en de soort eenden. Dit bepaald namelijk de mate van ammoniak-emissie en de geur-emissie. Daarnaast is informatie betreffende bijvoorbeeld de opslag van propaan of diesel, de mestopslag, silo's voor voer, opslag strooisel, een broederij, de verwarmingsinstallatie, opslag bestrijdingsmiddelen, werkplaats van belang.

De ammoniak-emissie en de afstand van het (middelpunt van het) bedrijf tot een voor verzuuring gevoelig gebied bepalen de depositiewaarde per bedrijf. In uitvoeringsregeling **ammoniak** en veehouderij zijn emissiefactoren per diersoort opgenomen evenals **omrekeningsfactoren** voor verschillende afstanden. De depositiegrenswaarde bedraagt 15 mol potentieel **zuur/jaar/ha**. Voor eenden zijn de volgende omrekeningsfactoren opgenomen:

ouderdieren van slachteenden	0,32 kg NH ₃ /jaar
slachteenden binnen	0,117 kg NH ₃ /jaar
slachteenden buiten (per eend)	0,019 kg NH ₃ /jaar

Met de omrekeningsfactor voor de afstand kan de ammoniak-emissie omgerekend naar depositie potentieel zuur (zie rekenvoorbeeld).

Voor de geur-emissie is de kreet mestvarkeneenheid in het leven geroepen. In de brochure veehouderij en hinderwet zijn voor een aantal diersoorten omrekeningsfactoren opgenomen. Voor eenden zijn echter geen omrekeningsfactoren opgenomen. De omrekeningsfactoren voor eenden zijn gebaseerd op een in 1985 in Harderwijk uitgevoerd geuronderzoek.

Met deze gegevens en de methodiek uit de brochure veehouderij en hinderwet wordt de afstand bepaald die aangehouden moet worden tussen eendenhouderijen en woningen (zie rekenvoorbeeld). Voor eenden zijn de volgende omrekeningsfactoren bekend:

(slacht)eenden buiten 10 **eenden/mve**

(slacht)eenden binnen 7 **eenden/mve**

Wanneer aan één van beide criteria niet kan worden voldaan, de depositie-grens waarde wordt overschreden of de afstand tussen bedrijf en woningen is niet groot genoeg, kan de **milieuver-**gunning niet verleend worden.

Rekenvoorbeeld

uitgangssituatie:

omvang bedrijf: 1.000 ouderdieren buiten
2.000 ouderdieren binnen
10.000 slachteenden binnen
7.000 slachteenden buiten

---

ammoniak-emissie: 1.000 x 0,32 = 320 kg NH₃/jaar
2.000 x 0,32 = 640 kg NH₃/jaar
10.000 x 0,117 = 1.170 kg NH₃/jaar
7.000 x 0,019 x 7 = 931 kg NH₃/jaar
3.061 kg NH₃/jaar

geur-emissie: 1.000 ÷ 10 = 100 mve
2.000 ÷ 7 = 286 mve
10.000 ÷ 10 = 1.000 mve
7.000 ÷ 7 = 1.000 mve
2.386 mve

---

depositie op een voor verzuring gevoelig bos bij:

250 m. 459,2 mol potentieel zuur/ha/jaar
500 m. 110,2 mol potentieel zuur/ha/jaar
750 m. 49,0 mol potentieel zuur/ha/jaar

900 m. 33,7 mol potentieel zuur/ha/jaar
950 m. 30,3 mol potentieel zuur/ha/jaar
1.000 m. 27,2 mol potentieel zuur/ha/jaar

1.250 m. 17,4 mol potentieel zuur/ha/jaar
1.500 m. 11,9 mol potentieel zuur/ha/jaar

aan te houden afstand voor:

categorie I 391 m.
categorie II 312 m.
categorie III 196 m.
categorie IV 132 m.
